

Muž, 43let, střední odborné vzdělání s maturitou, vedoucí výroby, Svitavy

Co se ti vybaví, když se řekne 70 léta?

To si nepamatuju vůbec nic... V roce 1972 jsem začínal základku, 78 jsem končil základku...

Na co jsi se tehdy těšil?

Začínaly čundry, jezdili jsme na čundry, hráli jsme divadlo. Jezdili jsme na vandry s vozejkem (žebříňákem), třeba 100 kilometrů jsme najeli za týden. Spali jsme tam u toho vždycky.

Kam jste jezdili?

Vyjeli jsme ze Svitav od divadla každý rok. Třeba na Jevíčko, jeden rok jsme jeli na Budislav, nejvíce jsme jezdili směr Polička a Jimramov.

To jste jezdili v létě a co zbytek roku?

Hrál jsem na kytaru v tom divadle, nehrál, vlastně jsem tam jenom zvučil. Hrál jsem až po vojně, někdy v r. 1984. Dostal jsem nové kolo, Favorita, 17 stovek stál tehdy. To bylo špičkové kolo, to tady nikdo neměl ve Svitavách. To mi koupil děda za vysvědčení v r. 1978. Od půlnoci se stála fronta. Kdo byl ráno na řadě, tak to kolo dostal.

Byly dlouhé fronty v obchodech na jídlo?

Na všechno, na spotřební zboží byly horší možná než na jídlo, ale to už si nepamatuju. Tam v obchodě vždycky paní mě znala a vždycky před Vánocemi jsem šel kupovat rohlíky a přibalila mi tam 1 balíček kakaa. Kakao nebylo. Ze známosti jsem dostal prostě vždycky balíček kakaa. Nebo na mandarinky byly fronty strašný. Když přišly mandarinky, tak se lidi z celých Svitav seběhli do jedné Zeleniny.

Kupovali jste něco za Bony v Tuzexu?

Z Tuzexu jsem měl první rifle. Jeden Bon stál myslím 5 korun. Bon byl takový papírek a tam bylo: Poukázka na nákup v Tuzexu v hodnotě 1 Bon. Rifle stály 80 Bonů. Ale nesehnal jsi to normálně. Bony dostávali myslím, kdo třeba pracoval v zahraničí, přijel do Čech a dostal Bony a mohl si nakupovat v Tuzexech. Bylo tam hlavně zboží ze zahraničí. Oblečení se

nosilo, dokud se to nerozpadlo, třeba 10 let. V Tuzexu nebyly jenom rifle, byla tam třeba i auta. Tady jsi sehnal jenom Trabanty, Škodovky a Žigulíky. Na Žigulíky se stálo strašný pořadí, protože to bylo špičkový auto. Trabant děda koupil tehdy za 35 000, ale musel jít do pořadníku. Prostě jsi přišel do Mototechny, zapsal ses do pořadníku. Za rok napsali dopis, že si to auto můžeš vyzvednout.

Sbíral jsi céčka?

Céčka jsem nesbíral, odznáčky jsem sbíral. Samej Lenin a takový ty vlaječky. Každá fabrika měla svůj odznáček. Ještě je mám na půdě.

Na co jste chodili do kina?

Kino stálo 5 Korun. Byli tam dřevěný rozvrzaný lavičky. Kino bylo tam u Pekáren. Lidové divadlo se to jmenovalo. Půlku představení byly Týdeníky (politika a tak), pak byly upoutávky na další filmy. Chodili jsme na indiány. Hlavně na Vinetoua.

Poslouchal jsi zahraniční stanice (Svobodná Evropa)?

Určitě, to poslouchali všichni. Každěj to ladil, jak mohl. Byla tam taková znělka, to už si nevybavím. Říkali tam hlavně věci, který ti tady všichni tajili. Neřekli ti pravdu. Za to se normálně zavíralo. Nesmělo se o tom mluvit, jako že jsi včera poslouchal Svobodnou, to ne, za to by tě hnedka zavřeli.

Prošel jsi povinnou vojenskou službou?

Ano, samozřejmě. Padl ti 18. rok a musel jsi k odvodům, doktoři tě prohlídli a řekli ti, že jsi schopen. Pak ti přišel povolávací rozkaz. Jsem ho rozbalil a četl jsem tam Aš. Měsíc jsem byl v Chebu v přijímači. Tam se učilo pochodovat, střelba a tak. Já jsem byl řidič, takže jsem jel do Aše se učit řídit. To bylo ale moje privilegium, že jsem jel k hranicím, protože moje maminka byla ve straně. K hranicím by nepustili někoho, kdo by mohl utéct. 3 dny jsem byl ve službě a den jsem měl volno, ale tak tam jsme právě založili kapelu, takže jsme se nenudili. Já jsem byl za celý 2 roky 2krát doma.

Babička byla ve straně?

Ano, ona musela bejt, protože kdyby nebyla, tak by nemohla dělat tam, kde dělala. Ale zase jsem měl výhodu já, protože jsem to měl lepší, třeba když mě brali na učňák nebo když jsem

šel na vojnu, všechno jsem měl lepší. Kdyby nebyla ve straně, tak bych měl problémy se vším. Na vojně mě přemlouvali, hodinu, dvě hodiny do mě mastili: Vstup do strany, vstup do strany.

A ty jsi vstoupil?

Ne, ale potom jsem s tím měl problémy.

Byl jsi kutil?

Určitě, všechno do kapely jsem dělal doma. Zesilovače, bedny, i kytaru jsem si dělal. Ale to už teď asi nefunguje, tehdy byly jiný součástky než teď. Tehdy, když jsem chtěl součástku, tak jsem sedl na vlak, jel jsem do Pardubic, tam byla jediná prodejna Tesla.

Byl jsi pionýr?

Určitě, to jsi musel. Měli jsme vlajku. Chodili jsme průvody na 1. máj. U toho pomníku před ekonomkou. Ten Rudoarmějec. Tam jsme dlouho stáli a pochodovali.

K budování a obraně socialistické vlasti buď připraven!

Vždy připraven!

Byl jsi na Spartakiádě?

Já ano. Cvičil jsem v Praze. Bylo to každých pět let. V 80 roce jsem cvičil za učňovskou mládež s takovou tyčí. Nejdříve jsme cvičili, na učňáku nás bylo asi 15. Potom se jelo na okresní kolo, tam secvičovali 4 učňáky, potom se jelo někam do Pardubic a potom do Prahy, tam se to 2 dny trénovalo, než byla Spartakiáda. Když jsme se sešli na tom Strahově, tak nás tam stálo asi 14 000 a spousta lidí tam. Tehdy to byl největší stadion v Evropě.

Měl jsi nějaké brigády?

V 15ti jsem měl brigádu tady na síle. Zametali jsme to od spodu až na vrch. Hrozná práce to byla, těch myší a potkanů všude. Sice jsem dělal za 4 koruny za hodinu, ale na tu dobu... Pivo stálo 2,10.

Dalo se Rudé právo číst?

Já jsem ho nečetl. Tehdy jsem nečetl žádné noviny. Bral jsem Abíčko. Lepil jsem z toho všechny modely.

Jak si vnímal výbuch Černobylu?

To bylo hrozný. Když ten mrak tady prolítl tak ti někdo za 14 dní řekl, že tam něco bouchlo. Až potom po revoluci myslím ukazovali, kudy ten mrak šel. Oni se báli, že by lidi zpanikařili, tak to naschvál neřekli. Rusáci to tajili nejvíc. Až za 14 dní nebo kdy se na to přišlo, protože v Norsku naměřili zvýšenou radiaci, tak přiznali, že tam něco bouchlo.